

NORFORS

SEPTEMBER 2018

“STORT GENBRUG”

**HAVE-
AFFALD**

**GENBRUGS-
PLADSER**

**STOR-
SKRALD**

Indholdsfortegnelse

0.	Resumé.....	3
1.	Indledning	3
2.	Organisering	4
3.	Vision for "Stort Genbrug"	4
4.	Kommunernes ordninger i dag	5
5.	Stort Genbrug i fremtiden.....	6
6.	Entydig definition på Stort Genbrug	6
7.	Samme service til alle borgere	7
8.	Entydig og fælles kommunikation	7
9.	Økonomi	8
10.	Tilknyttede projekter.....	9
11.	Tidsplan	10

FAKTABOKS

Hvad er Stort Genbrug?

- Fællesbetegnelse for Storskrald og Haveaffald
- Afhentes af genbrugspladserne hos husholdningerne
- Storskrald: Mulighed for afhentning 1 gang om måneden
- Haveaffald: Afhentning ugentligt april – november
- Samme opdeling af affaldet som på Genbrugspladsen
- Effekter til Direkte Genbrug medtages sammen med storskrald

0. Resumé

I de fire kommuner Allerød, Fredensborg, Hørsholm og Rudersdal er der i dag forskellige ordninger for indsamling af storskrald og haveaffald. Ordningerne adskiller sig ved de indsamlede fraktioner, indsamlingsfrekvens, serviceniveau, afsætning og økonomi.

Visionen med Stort Genbrug er:

- Øget direkte genbrug: Genbrugelige effekter indsamles, så de kan få nyt liv
- Øget genanvendelse: Flere fraktioner kan afleveres til genanvendelse
- Højt serviceniveau: Indsamling hver måned af storskrald og hver uge af haveaffald, tilmelding via selvbetjening, SMS-ordning, tilbud for borgere, der ikke selv har mulighed for at komme på genbrugspladsen

Dette opnås ved at strømline og harmonisere kommunernes nuværende ordninger og samtidig etablere et system, hvor flere fraktioner indsamles til genanvendelse og genbrug.

Genbrugspladserne kommer til at spille en central rolle, idet alt indsamlet affald til genanvendelse eller genbrug afleveres på genbrugspladserne og afsætning af de genanvendelige fraktioner sker sammen med genbrugspladsernes øvrige affald. På genbrugspladsen har vognmanden desuden mulighed for - i samråd med pladspersonalet - at sortere affaldet yderligere, for derigennem at sikre en højere genanvendelse/genbrug.

Udgifter/indtægt for det afleverede affald afholdes gennem driften af genbrugspladserne, hvorved undgås utilsigtet suboptimering, og der kan opnås bedre modtagepriser ved at pulje affaldsfraktionerne, fremfor at kommunerne hver især skal indhente tilbud.

Omkostningerne til drift af storskraldsordningen er estimeret til 35 kr. ex. moms pr. husstand pr. år, og omkostningerne til drift af haveaffaldsordningen, der er en frivillig abonnementsordning er estimeret til 550 kr. eksklusiv moms pr. tilmeldt husstand pr. år.

Norfors og Hørsholm Kommune har i februar 2018 startet et pilotprojekt for storskrald, hvor modellen afprøves. Erfaringerne herfra indgår i den endelige tilrettelæggelse af ordningen Stort Genbrug.

1. Indledning

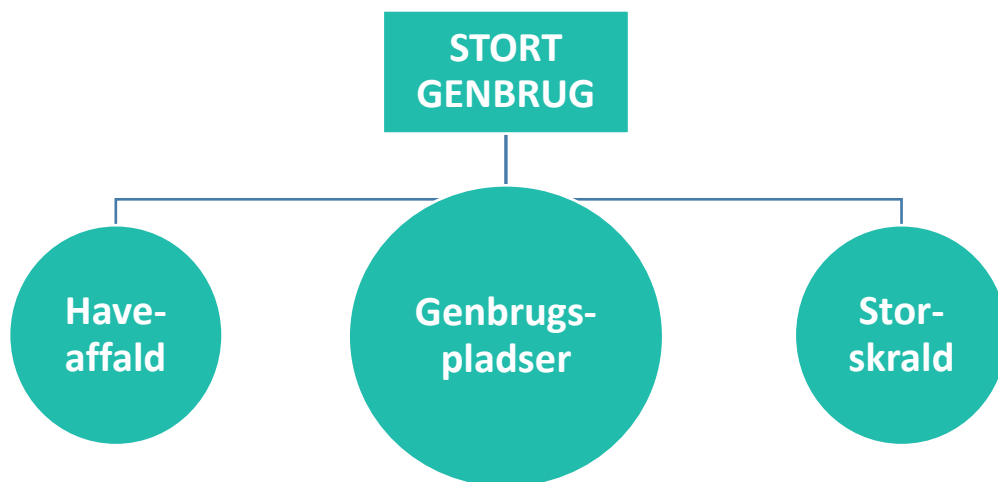
Ifølge den Nationale Affaldsstrategi skal kommunerne udsortere mere til genanvendelse og dermed mindske mængderne af affald til forbrænding og deponering. EU's seneste Affaldsdirektiv peger endvidere på at der vil komme yderligere mål om at øge genanvendelsen med udgangspunkt i tanken om Cirkulær Økonomi.

For at leve op til de nationale og europæiske mål, kan en række virkemidler tages i brug, og kommunerne har bl.a. igangsat initiativer til at indsamle genanvendeligt affald fra husstande, som supplement til genbrugspladserne og de eksisterende kubeordninger.

I kommunernes fælles Affaldsplan 2014 er der desuden en målsætning om at "evaluere og justere" storskraldsordningerne, for herigennem at øge udsorteringen, herunder også direkte genbrug.

I dette notat beskrives et oplæg til projekt Stort Genbrug for Allerød, Fredensborg, Hørsholm og Rudersdal Kommuner.

Stort Genbrug er den samlede overskrift for fremtidens genbrugspladser og indsamling af Storskrald og Haveaffald. Stort Genbrug bygger således videre på genbrugspladsernes succes til også at omfatte indsamlingen af nogle af de tilsvarende affalds- og genbrugsmaterialer rundt om i kommunerne.

Stort Genbrug samler og videreudvikler dermed de affaldsordninger for stort affald, som i større eller mindre omfang allerede findes i kommunerne og som borgerne kender, men fremover i et mere strømlinet set-up. Genbrugspladserne er et tilbud, der frit kan benyttes af alle kommunernes borgere, mens behovet for afhentning af storskrald og haveaffald er mere individuelt, så disse ordninger udformes som supplerende tilmeldeordning for storskrald og abonnementsordning for haveaffald.

Med de nye affaldsordninger vil de fire kommuner få et løft på affaldsområdet med vægt på højt miljøfokus og brugervenlighed.

Stort Genbrug er en udløber af kommunernes fælles Affaldsplan 2014 og komplementerer de ordninger for kildesortering og husstandsindsamling, som der sideløbende arbejdes med.

2. Organisering

Det centrale omdrejningspunkt for Stort Genbrug er genbrugspladserne. Samarbejdet mellem kommunerne og Norfors er organiseret således, at kommunerne er ansvarlige for de myndighedsrelaterede forhold (tilsyn, godkendelser af regulativ m.m.), mens Norfors er ansvarlig for den daglige drift af ordningerne. I forhold til Stort Genbrug videreføres denne arbejdsdeling.

Samarbejdet om genbrugspladserne er forankret i en kontaktgruppe. I kontaktgruppen er der en repræsentant for hver kommune, og Norfors er ansvarlig for indkaldelse og afvikling af møderne, der afholdes fast fire gange årligt. På møderne vil Stort Genbrug fremover være et fast punkt.

Norfors indgår kontrakt med renovatør til løsning af indsamlingsopgaven. Norfors påser, at renovatør leverer den aftalte ydelse. I overgangen fra nuværende ordninger til fællesløsningen Stort Genbrug overtager Norfors kontrakterne med kommunens aktuelle renovatører for storskrald og haveaffald. Norfors aftaler logistik med renovatør. Renovatøren udtrækker kørselslister fra Renoweb. Af kørselslisterne fremgår, hvad der skal afhentes på de enkelte adresser, og ruten planlægges ud fra dette.

3. Vision for "Stort Genbrug"

Visionen for Stort Genbrug er et sammenhængende system for alt affald til genbrugspladserne, hvad enten borgerne selv bringer affaldet til pladserne, eller pladserne står for afhentningen ved husholdningerne.

Nøgleordene i Stort Genbrug er:

- Øget direkte genbrug
- Øget genanvendelse
- Højt serviceniveau

Målet er at sikre en effektiv drift og lette administrationen ved at udnytte de fordele, som ligger i et fælles udbud af indsamling og transport, fælles information og fælles afsætning af affaldet, med fokus på at opnå en høj genanvendelse af det indsamlede affald:

- Rene fraktioner ⇒ bedre udnyttelse og bedre afsætningsøkonomi
- Store mængder ⇒ bedre afsætning
- Optimeret logistiksystem ⇒ mindre kørsel ⇒ bedre miljøperformance og økonomi
- Højt informationsniveau ⇒ højt serviceniveau for alle kommunernes husstande

Visionen skal realiseres ved:

- Ens definition på alle affaldsfraktioner
- Sammenhængende logistik, hvor alle aktiviteter indgår
- Aktiv udnyttelse af omlastemuligheder lokal/regionalt
- Effektiv og målrettet information/kommunikation
- Fælles udbud
- Fælles økonomi

Stort Genbrug drives af genbrugspladserne og er forankret hos Norfors, på linje med *Fælleskoncept for Genbrugspladser*. Hermed optimeres driften, og indsamlingen opnår en synergieffekt sammen med genbrugspladserne. Myndighedsopgaverne er fortsat kommunernes ansvarsområde.

4. Kommunernes ordninger i dag

Storskrald

Kommunernes storskraldsordninger er i dag karakteriseret ved en række forskelligheder.

- Forskellige fraktioner
- Forskellige indsamlingsmetoder og frekvenser
- Forskellig afsætning af genanvendelige fraktioner
- Forskellig håndtering af økonomien

Husholdningerne kan aflevere forskellige effekter ved fortovs-kanten, hvorefter det afhentes af en ekstern renovatør (forskellig fra kommune til kommune). Afhængig af kommune bliver affaldet enten tilført direkte til slutmodtager (f.eks. brændbart affald) eller kørt til sortering på genbrugspladsen eller Toelt Losseplads. Der er endvidere i kommunerne forskelligt fokus på de indsamlede fraktioner: F.eks. er det kun Rudersdal og Allerød, der indsamler pap med storskrald, mens Hørsholm har haft papindsamling i beholdere på hjul i visse etagebebyggelser. Spildopmagerne i Allerød indsamler genbrugelige effekter, mens Fredensborg og Rudersdal hidtil ikke har indsamlet til direkte genbrug. Hørsholm har påbegyndt det i forbindelse med pilotprojekt startet i februar 2018.

Økonomien er præget af en forskellig tilgang til både indsamling og behandling, hvilket bevirker, at der kommunerne imellem er stor forskel på kørsels- og behandlingsomkostningerne.

Haveaffald

Ligesom storskraldsordningerne er kommunernes haveaffaldsordninger karakteriseret ved en række forskelligheder.

- Kun to af de fire kommuner tilbyder haveaffaldsordning med afhentning på adressen
- Forskellige muligheder for emballering af haveaffaldet
- Forskellig afhentningsfrekvens (hver uge hhv. hver 2. uge)
- Forskellige fraktioner

Der er generelt tale om forskellige former for abonnementsordninger. Økonomien er præget af, at et svindende antal tilmeldinger gør ordningen dyrere pr. tilmeldte. I Allerød Kommune faldt tilmeldingerne så meget, at ordningen til sidst blev for dyr for de tilbageværende, hvorfor ordningen blev lukket. I Rudersdal Kommune, som har procentvis flest tilmeldte, er ordningen billigst, samtidig med at haveaffaldet afhentes dobbelt så tit som i de øvrige kommuner. For at sikre en god økonomi i ordningen - og dermed at kunne levere en god service - er det således nødvendigt med mange tilmeldinger, hvorfor information er en afgørende faktor.

5. Stort Genbrug i fremtiden

Udgangspunktet er, at alle borgere i kommunerne får samme serviceniveau, som det kendes fra fælleskonceptet for genbrugspladserne.

Storskrald

- Afhentningsbestilling sker via Renoweb, mail, telefon eller evt. app.
- Borgere kan tilmelde sig en SMS løsning og får en uge før tilmeldingsfrist en sms med besked om, at de kan tilmelde sig afhentning
- 3 dage før afhentningsdagen bestiller borgere afhentning, samt specificerer, hvad der skal hentes
- Der sendes en SMS med påmindelse om afhentningsdag til de borgere, der har bestilt afhentning
- For samlede bebyggelser kan der aftales fast månedlig afhentning eller ejendomsfunktionær kan foretage bestilling fra gang til gang

Haveaffald

- Borgere tilmelder sig ordningen, og forbliver i ordningen indtil udmeldelse
- Der skal ikke foretages tilmelding fra gang til gang, da vognmanden kører forbi alle tilmeldte adresser hver uge
- Indsamling sker hver uge i indsamlingsperioden på fast afhentningsdag
- Der kan benyttes beholder (kan købes hos Norfors eller i byggemarked), papirsække (som købes hos Norfors) eller bundter.

6. Entydig definition på Stort Genbrug

Norfors har på baggrund af en analyse af de forskellige nuværende definitioner udarbejdet følgende fælles definitioner med udgangspunkt i opdelingen på genbrugspladsen.

Der indføres følgende definitioner, sorteret efter anvendelse:

Storskrald

- Affald til direkte genbrug (f.eks. møbler, service, tøj, bøger)
- Affald til genanvendelse:
  - o Elektronik (alt med ledning eller batteri - f.eks. husholdningsapparater, hårde hvidevarer, fjernsyn, computerudstyr, el-værktøj etc.)
  - o Jern- og metalgenstande (f.eks. cykler, barnevogne, møbler af jern, sengebunde, fælge, græsslåmaskiner, persienner af metal)
  - o Pap (f.eks. papemballage, bølgepap, karton)
  - o Tøj (rent)
  - o Tekstiler (rent)
  - o Større plastemner af hård plast (f.eks. legetøj og havemøbler)
  - o Keramik, stentøj, porcelæn
  - o Madrasser
- Affald til energiudnyttelse
  - o Brændbart (f.eks. ødelagte møbler, havemøbler, gulvtæpper)
- Affald til deponering
  - o Ikke-brændbart (f.eks. produkter af blød PVC)

Haveaffald

- Planter og plantedele
- Grene og hækafklip
- Græs
- Nedfalden frugt
- Mindre træstammer
- Trærødder

Det indsamlede affald tilføres genbrugspladserne, hvor det udsorteres i de forskellige fraktioner til genbrug, genanvendelse, energiudnyttelse og deponi. Chauffører og pladspersonale vurderer om effekter kan gå til genbrug eller skal kasseres. Som noget nyt i Fredensborg, Hørsholm og Rudersdal Kommuner gives der mulighed for at aflevere direkte genbrugelige effekter i ordningen.

Afsætningen af genbrugseffekter kan ske på mange måder, og Norfors vil i løbet af det kommende 1-2 år arbejde med forskellige modeller for afsætningen. Specielt belyses mulighederne ved en løsning i samarbejde med frivillige organisationer. Se i øvrigt mere under afsnit 10 "Tilknyttede projekter".

7. Samme service til alle borgere

Storskrald

- Afhentning 12 gange årligt ved fortovs kant eller på fælles opsamlingssteder
- Der sorteres på bilen
- Flere biler kører hver sine fraktioner, afhængig af afsætningsmuligheder og logistik
- Genanvendeligt affald tilføres genbrugsplads eller modtageanlæg afhængig af, hvad der samlet set giver den bedste kørselsoptimering. Brændbart affald køres til forbrændingsanlæg.
- Alt affald vejes/registreres på køretøjet
- I Allerød bliver samarbejdet med Spildopmagerne afklaret inden ordningens opstart

Haveaffald

- Afhentning hver uge i perioden 1. april – 30. november
- Afhentning ved fortovs kant eller fælles opsamlingssteder
- Emballering af haveaffaldet:
  - o Sammensnøret i bundt (med snor i et nedbrydeligt materiale som f.eks. bomuld, hør eller sisal)
  - o I papirsæk (bestilles ved kommunen og leveres af vognmand)
  - o I plastbeholder
- Alt affald tilføres modtageanlæg eller genbrugspladser afhængig af, hvad der samlet set giver den bedste kørselsoptimering
- Alt affald vejes/registreres på køretøjet

8. Entydig og fælles kommunikation

Norfors udarbejder kommunikationsmateriale til brug for information af borgere om den nye ordning. Der udarbejdes en kommunikationsplan indeholdende tidsplan.

Først og fremmest skal der informeres om, hvad der er storskrald/haveaffald, og hvordan det skal bortskaffes i ordningen.

Kommunikationen skal være entydig med eksempler på de forskellige affaldsfraktioner og med tydelig forklaring til borgerne om, hvad der skal emballeres, og hvor affaldet skal placeres på fortovet.

Billeder, grafik m.v. fastholdes som på genbrugspladserne, da sammenhæng og genkendelighed er vigtig.

Servicen for borgeren tilrettelægges således:

- Stort Genbrug fra enfamilieboliger afhentes ved husstanden/fortov
- Stort Genbrug fra etageboliger afhentes fra aftalt opsamlingssted i bebyggelsen
- Samtlige fraktioner kan også afleveres på genbrugspladserne

Borgerne henvises primært til selvbetjening på kommunens hjemmeside, der igen leder borgeren videre til Renoweb. For borgeren betyder det, at man får én samlet indgang til informationer og tilmeldinger til alle affaldsordninger, som både kan findes på kommunens/forsyningens og på Norfors hjemmeside. Tilmelding sker via Renoweb-løsninger.

Borgere, der ikke kan eller ønsker at benytte selvbetjeningsløsningen, kan kontakte vognmand direkte via mail og telefon. Endvidere kan der for etageejendomme og bebyggelser med fælles opsamlingssted træffes aftale om faste tilmeldinger.

Kommunikationen med borgerne tilrettelægges således, at ved spørgsmål til ordningen, herunder manglende afhentning, retter borgerne henvendelse via Renoweb eller direkte til vognmanden. Ved klager over vognmanden rettes henvendelse til Norfors, og ved myndighedsrelaterede klager rettes (eller videresendes) henvendelsen til kommunerne.

9. Økonomi

På baggrund af erfaringerne fra kommunernes gældende ordninger og på baggrund af erfaringer fra andre affaldsselskabers tilsvarende ordninger er der opstillet nedenstående driftsoverslag.

Storskrald

Kommunerne har i dag forskel på afregningen for behandling af de forskellige fraktioner. Nogle kommuner afleverer affaldet til genbrugspladserne, og der afregnes igennem Fælleskonceptet, mens andre afleverer direkte til slutmodtager og opkræves hérfra. For at stille alle lige, afregnes alt fremover igennem fælleskonceptet, både affaldsfraktioner, som repræsenterer en udgift (f.eks. keramik) og affald, som repræsenterer en indtægt (f.eks. jern og metal). Derfor er omkostninger og indtægter ved affaldsbehandlingen ikke medtaget i nedenstående beregning. Til gengæld forventes der at ske en stigning i behandlingsomkostningerne på ca. 1 %, svarende til ca. 300.000 kr. eksklusiv moms. Behandlingsomkostninger indgår i taksten for genbrugspladserne.

Indsamlings- og transportomkostninger	1,9 mio. kr. ex. moms
Information	0,1 mio. kr. ex. moms
<u>Administration</u>	<u>0,2 mio. kr. ex. moms</u>
I alt pr. år	2,2 mio. kr. ex. moms

Beregningerne er baseret på tilmeldingerne i de eksisterende ordninger, idet der er taget højde for, at der i starten forventes en vis stigning i antal tilmeldinger som følge af øget kommunikation omkring ordningen.

I 2018 er der registreret 64.177 husstand i de fire kommuner. Således opkræves kommunerne for 2,2 mio. kr. fordelt på 64.177 husstande, svarende til ca. 35 kr. ex. moms pr. husstand pr. år.

Haveaffald

Haveaffald etableres som en abonnementsordning, som det kendes i flere af kommunerne, så kun de borgere som aktivt tilmelder sig ordningen opkræves for haveaffald. Abonnementet fortsætter indtil det opsiges, hvilket kan ske med udgangen af indeværende sæson.

Baseret på ovennævnte ordningsbeskrivelse og kommunernes eksisterende ordninger og ved en forudsat tilslutning på ca. 10 % af samtlige parcel- og rækkehuse (ca. 4.200 husstande) fås følgende omkostninger:

Indsamlings- og transportomkostninger	1,9 mio. kr. ex. moms
Sække indkøb	0,3 mio. kr. ex. moms
<u>Information og administration</u>	<u>0,1 mio. kr. ex. moms</u>
I alt	2,3 mio. kr. ex. moms

Ligesom med storskrald vil behandlingsomkostningerne for haveaffald indgå i driften af genbrugspladserne, og der forventes derfor, når ordningen er fuldt indfaset, yderligere behandlingsomkostninger for haveaffald, svarende til anslået 600.000 kr. eksklusiv moms, som indgår i taksterne for genbrugspladserne.

Abonnementet kan herefter opgøres til 2,3 mio. kr. eksklusiv moms fordelt på 4.200 tilmeldte husstande, svarende til ca. 550 kr. eksklusiv moms pr. tilmeldt husstand pr. år.

Generelt

Kommunen opkræver gebyr for storskraldsordningen fra husstande via renovationsgebyret, mens Norfors opkræver gebyr for haveaffaldsordningen fra de tilmeldte husstande forud for sæsonstart. Gebyr for ordninger for storskrald og haveaffald godkendes af kommunen.

10. Tilknyttede projekter

Pilotprojekt

Norfors har siden 1. januar 2018 sammen med Hørsholm Kommune kørt storskraldsdelen af Stort Genbrug som et pilotprojekt. Her bliver forskellige varianter af logistik og organisering prøvet af, og erfaringerne herfra indgår i den endelige tilrettelæggelse af ordningen Stort Genbrug.

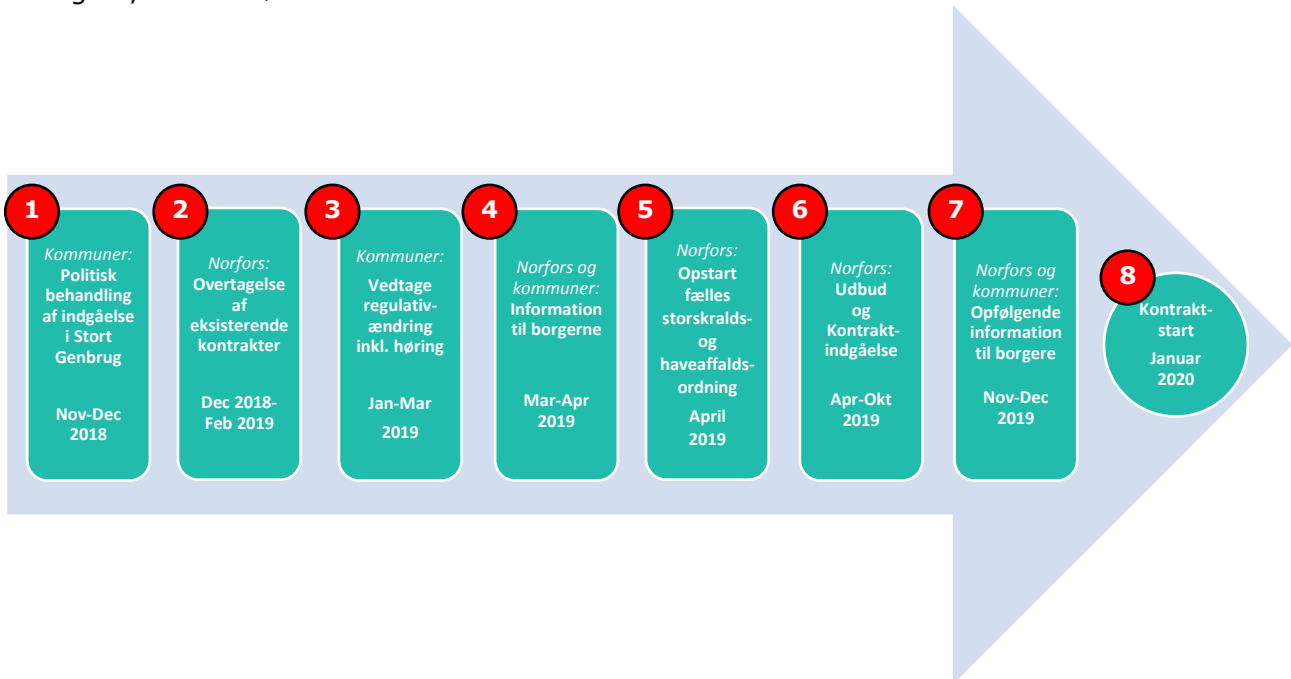
Fyrtårsprojekt

Sammen med Hørsholm Kommune deltager Norfors fra september 2018 og 1,5 år frem i et af Region Hovedstadens Fyrtårsprojekter "Partnerskab for cirkulære kommuner". Region Hovedstaden har fundet projekt Stort Genbrug så spændende, at projektet nu indgår.

I løbet af de næste 1 til 1½ år skal Norfors således i samarbejde med Hørsholm Kommune konkret afklare muligheder og barrierer for at fremme afsætning af direkte genbrugelige effekter gennem frivillige organisationer.

11. Tidsplan

Tidsplanen ser ud som følger, idet det er muligt at udrulle Stort Genbrug til alle kommuner hurtigere, hvis det ønskes:

Tidsplanen rummer følgende elementer:

1. Kommunerne skal politisk vedtage at indgå i Stort Genbrug
2. Norfors overtager de eksisterende kontrakter med vognmænd for den videre drift
  - Allerød Kommune skal have en rimelig frist for at opsiø samarbejdet med Park og Vej
3. Kommunerne skal vedtage regulativændring
  - I starten vil ordningen køre under de eksisterende regulativer som forsøgsordning indtil fælles regulativtekst er vedtaget
  - Trin 1: Behandles i udvalg og byråd/kommunalbestyrelse
  - Trin 2: 4 ugers høring
  - Trin 3: Endelig vedtagelse i udvalg og byråd/kommunalbestyrelse
4. Norfors gennemfører i samarbejde med kommunerne en informationskampagne om den kommende ordning
5. Opstart april 2019 med videreførelse af eksisterende kontrakter indtil samlet udbud er gennemført
6. Udbud i løbet af 2019 med henblik på kontraktstart januar 2020 eller når det passer med udløb af eksisterende kontrakter
  - Kontraktindgåelse mellem Norfors og vognmand
7. Efter ordningen har kørt noget tid gennemfører Norfors i samarbejde med kommunerne opfølgende informationskampagne om ordningen
8. Endelig kontraktstart med vognmand januar 2020

Det bemærkes, at Stort Genbrug ikke nødvendigvis kræver samtidighed, idet kommunerne kan tilslutte sig gradvist.